

13

හොඳ නරක හැඳින් යහපතෙහි

යෙදෙමු

අප මීට පෙර පාඩමක දී ඉතා කීකරු, විනීත රාහුල පුංචි භාමුදුරුවන් වහන්සේ ගැන ඉගෙන ගන්නා ඔබට මතක ඇති. රාහුල භාමුදුරුවන්ට අම්බලට්ඨික රාහුලෝවාද නම් සූත්‍රයේ දී බුදු භාමුදුරුවෝ පෙන්වා දුන්නා කිසි යම් ක්‍රියාවක් හොඳ ද නරක දැයි මැන බලන්නේ කොහොම ද කියල.

මැනීම කියන වචනය සහ එම ක්‍රියාව අපට හොඳින් හුරුපුරුදුයි. එදිනෙදා කටයුතුවල දී දිග පළල මැන බැලීමට අඩිකෝදුව, මීටර කෝදුව ආදී වශයෙන් පොදු මිනුම් දඬු අප භාවිතයට ගන්නවා. මෙම මිනුම් දඬු යොදා නොගතහොත් දිග පළල උස පිළිබඳ නිවැරදි අදහසක් කියන්න අපහසුයි.

එහෙත් අප විසින් සිත, කය, වචනය කියන තිදොරින් කරනු ලබන ක්‍රියා හොඳ ද නරක ද යන්න මැන බැලීමට එවැනි මිනුම් දඬු භාවිතයට ගන්න බැහැ. යහපත් දරුවෙකු වී ජීවිතය සාර්ථක කර ගැනීමට නම් හොඳ නරක කියන්නේ කුමක් දැයි කුඩා කල සිට ම දැන සිටීම ඉතා වැදගත් වෙනවා. හොඳ නරක ක්‍රියා හඳුනා ගැනීමට යොදා ගත හැකි මිනුම් දඬු මොනවද කියලා අපි සොයා බලමු. බුදු භාමුදුරුවෝ රාහුල භාමුදුරුවන්ට දේශනා කළ විදියට,

- 01. කිසි යම් ක්‍රියාවක් තමන්ට අවැඩදායක වේ ද
- 02. අනුන්ට අවැඩදායක වේ ද
- 03. තමන්ට හා අනුන්ට අවැඩදායක වේ ද

එය නරක ක්‍රියාවක්. අකුසල කර්මයක්.

හොඳ ක්‍රියාවක් කියන්නේ මොන වගේ ක්‍රියාවකට ද කියලත් මේ විදියට ම පැහැදිලි කර ගන්න පුළුවන්.

- 01. කිසි යම් ක්‍රියාවක් තමන්ට අවැඩදායක නොවේ ද
  - 02. අනුන්ට අවැඩදායක නොවේ ද
  - 03. තමන්ට හා අනුන්ට අවැඩදායක නොවේ ද
- එවැනි ක්‍රියාව හොඳයි. එය කුසල කර්මයක්.

නරක ක්‍රියාව, අකුසලය හඳුනා ගැනීමට මේ නිදසුන ගැන හිතා බලන්න.

පියදාස ජීවත් වුණේ අප පාසල අසල නිවසක. ඔහු මද්‍යසාර භාවිත කරන්නට පුරුදු වී සිටියා. ඒ නරක ක්‍රියාව නිසා වැඩි කලක් නොගොස් පියදාස රෝගියෙක් වුණා. එසේ ම දිලිඳු වුණා. අධිදබරත් ඇති කර ගත්තා. එයින් දුකට පත් වුණා. ඒ වාගේ ම අසල් වැසියන්ටත් පියදාසගේ මේ නරක ක්‍රියාව නිසා බොහෝ කරදර සිදු වුණා. ඔවුන්ගේ නිදහස නැති වුණා. පියදාසගේ අඹුදරුවන්ටත් හිරිහැර වුණා. මේ හැටියට පියදාසටත් සිදු වුණේ අවැඩක්, නරකක්. අන් අයටත් සිදු වුණේ අවැඩක්, නරකක්. මෙහෙමයි නරක ක්‍රියාව අකුසලය මැන ගන්න පුළුවන්.

හොඳ ක්‍රියාව, කුසලය හඳුනා ගැනීමට මේ නිදසුන ගැන සිතා බලන්න.

පසුගිය සඳුදා උදෑසන පාසලට පැමිණෙමින් සිටි උපාලි මහමඟ තිබී හිමිකරුවෙකු නැති මුදල් පසුමිබියක් අනුලාගත්තා. අවංක අදහස් ඇති යහපත් දරුවෙකු වූ ඔහු පාසලට ගොස් විදුහල්පතිතුමාට එය භාර දුන්නා. එතුමා එහි තිබූ ලිපිනය බලා හිමිකරු පාසලට කැඳවා එම මුදල් පසුමිබිය ඔහුට භාර දුන්නා. බලන්න, මේ ක්‍රියාව දිහා. එයින් උපාලි සතුටු වුණා. ඔහුට ප්‍රශංසාවකුත් ලැබුණා. තමා අවංක බව ඔහු පෙන්වුම් කළා. ඒ වගේ ම පසුමිබිය හිමිකරුත් සතුටු වුණා. ඒ අනුව උපාලිත් පසුමිබිය හිමිකරුත් යන දෙදෙනාට ම සිදු වුණේ හොඳක්, යහපතක්. මේ විදියටයි හොඳ ක්‍රියාව, කුසලය මැන ගන්න පුළුවන්.

ඒ වගේ ම බුදු භාමුදුරුවෝ අම්බලට්ඨික රාහුලෝවාද සූත්‍රයේ දී පුංචි රාහුල භාමුදුරුවන්ට කැඩපතක් උදාහරණයට අරගෙන හොඳ නරක තව දුරටත් පැහැදිලි කරලා දීල තියෙනවා. අප කැඩපතක් පාවිච්චි කරන්නේ මුහුණේ අඩුපාඩු බලා ගන්න. කැඩපත ඉදිරියට ගිහිල්ල අප අපේ මුහුණේ අඩුපාඩු සකස් කර ගන්නවා. ඒ වගේ ම අප එදිනෙදා ජීවිතයේ කයින්, වචනයෙන්, සිතින් කරන ක්‍රියා හොඳ ද නරක ද කියලා විමසිලිමත් වෙන්න ඕන. එහෙම විමසිලිමත් වෙලා තමන්ටත් අනුන්ටත් අයහපතක් වන ක්‍රියාවලින් වළකින්න ඕන. යහපතක් වන ක්‍රියාවල නිරත වෙන්න ඕන.

එක දවසක් බුදුභාමුදුරුවෝ ආනන්ද භාමුදුරුවෝත් එක්ක පිණ්ඩපාතේ වඩින වෙලාවේ ගොවියෙක් කුඹුරක් සීසාමිත් හිටියා. කුඹුර දෙස බැලුව බුදු

හාමුදුරුවෝ, ‘ආනන්ද සර්පයා දුටුවා ද?’ කියලා ඇහුවා. ජේන්න සර්පයෙක් හිටියේ නැති වුණාට ආනන්ද හාමුදුරුවන්ට තේරුණා බුදු හාමුදුරුවෝ සර්පයා කියලා අදහස් කළේ කුමකට ද කියලා. කුඹුරක හොරු පිරිසකට මඟ හැරුණු මුදල් පසුම්බියක් ගැනයි බුදු හාමුදුරුවෝ මේ ප්‍රශ්නය ඇහුවේ. ආනන්ද හාමුදුරුවෝ බුද්ධිමත් විදියට මේ ප්‍රශ්න තේරුම් අරගෙන “සර්පයා දිටිමි ස්වාමීනි” කියලා පිළිතුර දුන්නා. ටික වෙලාවකින් එතැනට පැමිණි රාජපුරුෂයෝ මේ අභිංසක ගොවියා ගැන සැක කරලා දඬුවම් දෙන්න අරන් ගියා. මරණ බියෙන් සිටි ගොවියා, “ආනන්ද සර්පයා දුටුවා ද? ආනන්ද සර්පයා දුටුවා ද?” යනුවෙන් කියවන්න ගත්තා. මේ ප්‍රකාශය අනුව තොරතුරු සොයා බලද්දී ඔහු නිවැරදි පුද්ගලයෙකු බවට කවුරුත් තේරුම් ගත්තා. එයා දඬුවමින් නිදහස් වුණා. මෙම සිද්ධිය මුල් කරගෙන බුදු හාමුදුරුවන් පහත දැක්වෙන ගාථාව දේශනා කළා.

න තං කම්මං කතං සාධු - යං කත්වා අනුතප්පති
 යස්ස අස්සුමුබෝ රෝදං - විපාකං පටිසේවති

යම් ක්‍රියාවක් නිසා පසුතැවිල්ල ඇති වේ ද, කඳුළු පිරි දැසින් යුතු ව අඬමින් විපාක විඳීමට සිදු වේ ද, එවැනි ක්‍රියා නොකිරීම හොඳයි. අම්හිරි, අසතුටුදායක, දුක්ඛදායක, ප්‍රතිඵල ලැබෙන ක්‍රියා නරක බවයි මෙම ගාථාවෙන් කියා දෙන්නේ.

බුදු භාමුදුරුවන්ගේ කාලේ සුමන නමින් මල්කරුවෙක් හිටියා. දවසක් එයා බිම්බිසාර රජ්ජුරුවන්ට මල් අරගෙන යන කොට හික්ෂුන් වහන්සේලා පිරිවරාගෙන සවණක් රැස් විහිදුවමින් ශාන්ත ගමනින් මහමඟ වඩින බුදු රජාණන් වහන්සේ දක්කා. මේ සුන්දර දර්ශනය දක්ක සුමන මාලාකාරයට පුදුම සතුටක් ඇති වුණා. ශ්‍රද්ධාවෙන් හිත පිරිල ගියා. එයා හිතුවා රජ්ජුරුවෝ මොන දඬුවම දුන්නත් තමන් අරගෙන යන මල් බුදු භාමුදුරුවන්ට පූජා කරනවා කියලා. සුමන ඉතා ම ශ්‍රද්ධාවෙන් බුදු භාමුදුරුවන්ට මල් පූජා කළා ම, ඒ මල් ටික උන්වහන්සේ වටේ මල් වියනක් සේ තැන්පත් වුණා. මේ අසිරිමත් සිදුවීම දක්ක බොහෝ අය සාදුකාර දෙන්න ගත්ත. සුමන ජීවිතේ කවදාවත් එදා වගේ සතුටක් විඳල තිබුණෙ නෑ. රජ්ජුරුවෝ සුමන මල්කරුගේ උතුම් ක්‍රියාව පිළිබඳ පැහැදී, ඔහුට ප්‍රශංසා කර බොහෝ තෑගි බෝග දුන්නා. සුමන මල්කරුගෙ හොඳ ක්‍රියාව මුල් කරගෙන බුදු භාමුදුරුවෝ මේ ගාථාව දේශනා කොට වදාළා.

තංව කම්මං කතං සාධු - යං කත්වා නානුතප්පති
 යස්ස පතීතො සුමනො - විපාකං පටිසේවති

යම් ක්‍රියාවක් නිසා පසුතැවිල්ල ඇති නොවේ ද එහි විපාකය සොම්නසින් විඳිය හැකි වේ ද, එවැනි ක්‍රියා කිරීම හොඳයි. මෙම ගාථාවෙන් කියැවෙන්නේ අම්හිරි නොවන, සතුට සොම්නස ලැබෙන හොඳ ප්‍රතිඵල ලැබෙන ක්‍රියා හොඳ බවයි.

මේ කථා දෙකෙන් අපට ඉගෙන ගන්න බොහෝ දේවල් තියෙනවා. පසුතැවෙන්න සිද්ධ වෙන කිසි ම කටයුත්තක් කරන්න හොඳ නෑ. පාඩම් නොකර කම්මැලිකමට නිකරුණේ කාලය ගෙවා දූම්මොත් හොඳට ඉගෙන ගන්න බැරි වෙනවා. ඉගෙන ගන්න බැරි වුණ කී දෙනෙක් අද ඒ ගැන හිතල

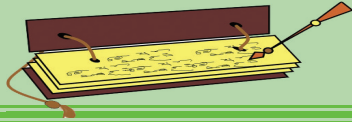
පසු තැවෙනව ද? වැරැදි වැඩ කළොත් පසු ව ඒ ගැන හිතල දුක් වෙන්න සිද්ධ වෙනවා. ඒක නිසා ආදරණීය දුවේ පුතේ, පසුතැවීමට හේතු වන ක්‍රියා නොකර සිටීමටත් සතුටු විය හැකි ක්‍රියා පමණක් සිදු කිරීමටත් අප හොඳින් හිතට ගන්න ඕන.

▶ සාරාංශය

- ★ තමාට හා අන් අයට අයහපතක් වන ක්‍රියා නරක ක්‍රියා වේ.
- ★ තමාට හා අන් අයට යහපතක් වන ක්‍රියා හොඳ ක්‍රියා වේ.
- ★ පසු ව පසුතැවීමට හේතු වන ක්‍රියා නොකළ යුතු ය.
- ★ පසු ව සතුටු විය හැකි ක්‍රියා කළ යුතු ය.

▶ ක්‍රියාකාරකම

1. ක්‍රියාවක හොඳ නරක තෝරා ගැනීමට යොදා ගත හැකි මිනුම් දඬු තුන ලියන්න.
2. මෙම මිනුම් දඬු අනුව ඔබට සිදු කළ හැකි යහපත් ක්‍රියා පහක් නම් කරන්න.
3. ඔබ සිදු කර ඇති යහපත් ක්‍රියා ලැයිස්තුවක් ලියන්න.

▶ පැවරුම

- මෙහි දැක්වෙන ධර්මපද ගාථා තාලයට සජ්ඣායනා කරන්න.
- සුමන මාලාකරුගේ කථා පුවත හා අසරණ ගොවියා පිළිබඳ කථා පුවත සද්ධර්ම රත්නාවලිය ඇසුරෙන් කියවන්න.